

Projekt System monitoringu Konwencji Karpackiej jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013

KONWENCJA KARPACKA

Krzysztof Staszewski

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia "Pro Carpathia"
ul. Rynek 16/1
35-064 Rzeszów

Czym jest konwencja karpacka?

Konwencja karpacka jest ramowym dokumentem dotyczącym współpracy w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju Karpat.

Konwencja przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców regionu, wzmocnienia lokalnej gospodarki i zwiększenia aktywności społeczności lokalnych.

Ramowa konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat (tzw. konwencja karpacka) została **podpisana w 2003 r. w Kijowie** przez Czechy, Polskę, Rumunię, Serbię, Słowację, Ukrainę oraz Węgry. **W Polsce konwencja weszła w życie 19 czerwca 2006 r.**

Pierwowzorem Konwencji Karpackiej była

Konwencja Alpejska

(podpisana **7 listopada 1991 r.** w Salzburgu przez:

Austrię, Francję, Niemcy, Włochy, Lichtenstein, Szwajcarię oraz Wspólnotę Europejską; Słowenia podpisała 29.III.1993 r.)

Konwencja Alpejska jest konwencją ramową ustalającą ogólne zasady i obowiązki stanowiące prawne ramy, w których funkcjonują strony Konwencji.

Do Konwencji podpisane zostały różne protokoły implementacyjne szczegółowo definiujące wiążące zobowiązania Stron

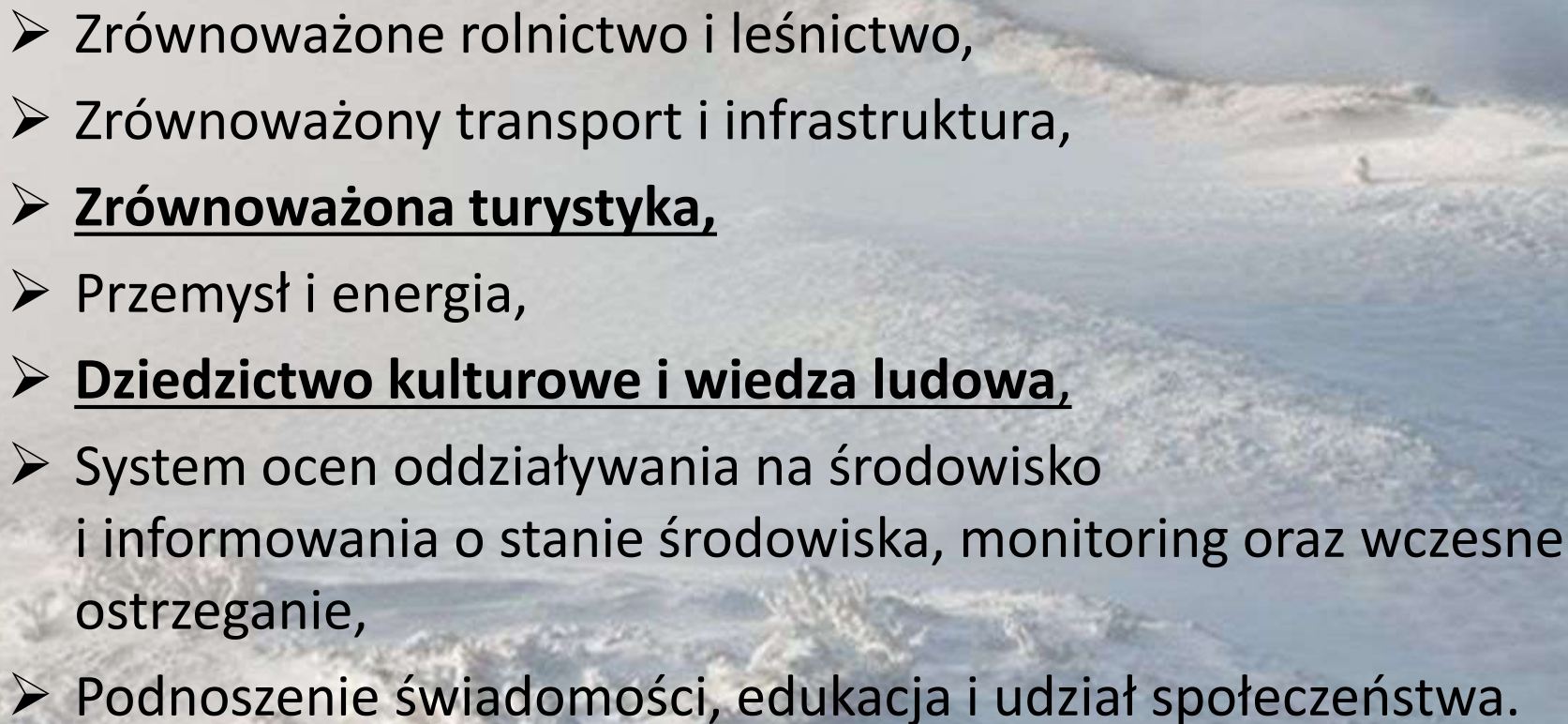
Inne regiony, które międzyczasie weszły na ścieżkę Konwencji Alpejskiej i Karpackiej i na początku 2007 r. prowadziły procesy negocjacyjne to:

1. **łańcuch Gór Ałtaj**, dzielony przez Chiny, Kazachstan, Mongolię i Federację Rosyjską. W 1998 r. przyjęty został Protokół Intencyjny
2. **łańcuch Gór Kaukazu**, dzielony przez Armenię, Azerbejdżan, Gruzję i Federację Rosyjską – na spotkaniu w VI.2001 r. kraje te przyjęły rezolucję, która uznała Kaukaz za jeden z najważniejszych ekosystemów Ziemi

Do konwencji sukcesywnie wypracowywane są **protokoły tematyczne**, rozwijające jej postanowienia w odniesieniu do poszczególnych obszarów zainteresowań konwencji, które obejmują:

- Zintegrowane podejście do gospodarowania zasobami ziemi,
- **Ochrona i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej,**
- Planowanie przestrzenne,
- Zrównoważone i zintegrowane zarządzanie wodami dorzeczy,

-
- Zrównoważone rolnictwo i leśnictwo,
  - Zrównoważony transport i infrastruktura,
  - **Zrównoważona turystyka,**
  - Przemysł i energia,
  - **Dziedzictwo kulturowe i wiedza ludowa,**
  - System ocen oddziaływania na środowisko i informowania o stanie środowiska, monitoring oraz wczesne ostrzeżenie,
  - Podnoszenie świadomości, edukacja i udział społeczeństwa.

Najważniejszym organem konwencji jest **Konferencja Stron**. Drugie posiedzenie tego organu odbyło się w czerwcu 2008 r. w Bukareszcie, trzecie natomiast wiosną 2011 r. w Bratysławie.

Protokół o ochronie i zrównoważonym użytkowaniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej podkreśla współpracę Stron na rzecz:

- opracowania, harmonizacji i wdrażania stosownych planów zarządzania na rzecz osiągnięcia wspólnych standardów ochrony oraz zrównoważonego użytkowania siedlisk i gatunków,
- zapobiegania wprowadzaniu inwazyjnych gatunków obcych, które mogłyby zagrozić ekosystemom, siedliskom lub gatunkom rodzimym Karpat, ich kontrolowania lub eliminowania,
- zapobiegania uwalnianiu organizmów genetycznie zmodyfikowanych, które mogłyby zagrozić ekosystemom, siedliskom lub gatunkom rodzimym Karpat oraz ich kontrolowania,

Projekt System monitoringu Konwencji Karpackiej jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013

- opracowania i/lub popierania spójnych wskaźników różnorodności biologicznej i systemów monitoringowych,
- opracowania i/lub popierania skoordynowanych regionalnych rejestrów gatunków i siedlisk,
- opracowania i/lub popierania skoordynowanych programów i projektów naukowobadawczych,
- tworzenia ekologicznych sieci w Karpatach oraz wzmacniania ochrony i zrównoważonego gospodarowania różnorodnością biologiczną i krajobrazową na terenach położonych poza obszarami chronionymi,
- wcielania celów ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej do innych polityk sektorowych.

Obowiązki ogólne stron:

- prowadzenie polityki mającej na celu ochronę, odtwarzanie i zrównoważone użytkowanie biologicznej i krajobrazowej różnorodności Karpat,
- włączanie celów ochrony i zrównoważonego użytkowania biologicznej i krajobrazowej różnorodności Karpat do polityk sektorowych,
- udział władz regionalnych i lokalnych oraz innych zainteresowanych podmiotów,
- współpraca międzynarodowa.

Protokół o zrównoważonej turystyce mówi o współpracy Stron w zakresie:

- promocji regionu karpackiego jako regionu zrównoważonej turystyki;
- opracowywania, promocji i marketingu usług, produktów i pakietów związanych ze zrównoważoną turystyką w regionie karpackim;
- zapewniania wspólnych, wysokich standardów jakości w zakresie rozwoju zrównoważonej turystyki w Karpatach;
- umacniania wkładu turystyki w zrównoważony rozwój lokalnych gospodarek Karpat;

- zarządzania ruchem turystycznym i kierunkami turystycznymi w Karpatach z korzyścią dla środowiska i zrównoważonego rozwoju gospodarczego słabiej rozwiniętych obszarów;
- umacniania wkładu turystyki w ochronie przyrody i zrównoważone wykorzystanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej Karpat, zgodnie z celami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej;
- umacniania wkładu turystyki w zrównoważone rolnictwo;
- umacniania wkładu turystyki w zrównoważoną gospodarkę leśną w Karpatach;
- planowania zrównoważonego rozwoju transportu turystycznego i infrastruktury turystycznej w Karpatach;
- umacniania wkładu turystyki w zachowanie i promocję dziedzictwa kulturowego i tradycyjnej wiedzy lokalnych społeczności Karpat;

Projekt System monitoringu Konwencji Karpackiej jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013

- umacniania wkładu turystyki w edukację społeczeństwa i budowanie społecznej świadomości zagadnień zrównoważonego rozwoju;
- promocji współpracy transgranicznej w zakresie rozwoju zrównoważonej turystyki w Karpatach;
- zarządzania oddziaływaniem turystyki na biologiczną i krajobrazową różnorodność Karpat;
- zarządzania oddziaływaniem turystyki karpackiej na środowisko;
- zarządzania oddziaływaniami społeczno-gospodarczymi i kulturowymi turystyki karpackiej
- monitorowania skuteczności polityki i strategii służących rozwojowi zrównoważonej turystyki w Karpatach.

Zobowiązania ogólne Stron:

- harmonizacja polityki mającej na celu planowanie, rozwój i zarządzania zrównoważoną turystyką w Karpatach,
- uwzględnianie celów zrównoważonej turystyki na terenie Karpat w politykach sektorowych,
- udział władz regionalnych i lokalnych oraz innych zainteresowanych podmiotów,
- współpraca międzynarodowa.

Konwencja Karpacka podkreśla również **współpracę na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i wiedzy ludowej** poprzez prowadzenie polityki mającej na celu zachowanie i promowanie dziedzictwa kulturowego i wiedzy ludowej ludności miejscowej oraz wyrobu i wprowadzania na rynek miejscowych produktów, wyrobów artystycznych i rękodzielniczych.

Konwencja podkreśla współpracę Stron, która ma dążyć do zachowania w Karpatach tradycyjnej architektury, sposobów użytkowania ziemi, miejscowych ras zwierząt gospodarskich i odmian roślin uprawnych oraz zrównoważonego użytkowania dziko rosnących roślin.

W Polsce konwencja obejmuje 18,2 tys. km² (ponad 5,8% pow. lądowej kraju). To obszar **224 gmin** województw: podkarpackiego, małopolskiego i śląskiego.

Projekt System monitoringu Konwencji Karpackiej jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007–2013

PROCARPATHIA
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji
Podkarpacia „Pro Carpathia”

*Fot. M.
Draganik*